

Załącznik
do uchwały nr XXVII/155/09
Rady Gminy Lubawa
z dnia 29 maja 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRABOWO

GMINA LUBAWA

Luty 2009 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp		– str. 3
Rozdział I	Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Lubawa	– str. 4
Rozdział II	Analiza zasobów sołectwa	– str. 6
2.1.	Historia	– str. 7
2.2.	Funkcje, jakie pełni wieś	– str. 11
2.3.	Położenie i wygląd wsi	– str. 14
2.4.	Charakterystyka mieszkańców	– str. 18
2.5.	Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia	– str. 20
2.6.	Aktywizacja środowiska dziecięco-młodzieżowego	– str. 21
2.7.	Stan otoczenia środowiska naturalnego	– str. 22
2.8.	Poziom rolnictwa	– str. 23
2.9.	Przedsiębiorczość	– str. 24
2.10.	Kultywowanie tradycji	– str. 24
2.11.	Infrastruktura społeczna	– str. 27
2.12.	Bezpieczeństwo publiczne	– str. 28
2.13.	Infrastruktura techniczna	– str. 28
Rozdział III	Analiza SWOT	– str. 30
Rozdział IV	Wizja rozwoju wsi	– str. 32
Rozdział V	Zestawienie priorytetów, celów, programów	– str. 34
Rozdział VI	Harmonogram i kosztorys wdrażania planu	– str. 36
Rozdział VII	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	– str. 39
Spis tabel i rysunków		– str. 41

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo powstał przy współudziale mieszkańców tej wsi, Rady Sołeckiej oraz Gminy Lubawa. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie współtwórców.

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo dotyczy lat 2009–2015. Zawiera on analizę zasobów i potencjału wsi oraz jej mieszkańców. Znajduje się tu analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń. Ocena tych czynników pozwoliła na wyłonienie priorytetów i kierunków rozwoju Grabowa.

Odnowa miejscowości to dla Grabowa poprawa standardu życia i pracy. To także podniesienie atrakcyjności mieszkaniowej i aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców tej miejscowości. Dzięki istnieniu Planu wieś posiada jasno sprecyzowane kierunki działania. Ich świadomość pobudza aktywność tego lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje.

Mieszkańcy Grabowa to osoby otwarte na nowe rozwiązania oraz pomysły. Wieś pragnie podjąć działania mające na celu poprawę standardu życia i pracy mieszkańców oraz podnieść poziom życia kulturalnego wsi.

ROZDZIAŁ I

POWIĄZANIE PLANU Z CELAMI STRATEGICZNYMI DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY LUBAWA

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. (opublikowanym w Dz.U.08.38.220 z późniejszymi zmianami) . Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas Zebrania Wiejskiego w Grabowie.

Plan został przyjęty Uchwałą nr 1/2009 Zebrania Wiejskiego w Grabowie z dnia 16 lutego 2009 roku.

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr XXVII/155/09 Rady Gminy Lubawa z dnia 29 maja 2009 roku.

Plan rozwoju miejscowości Grabowo jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi Gminy Lubawa:

- **Strategia Rozwoju Gminy Lubawa** – przyjęta Uchwałą nr 8/105/2000 Rady Gminy Lubawa w dniu 25 maja 2000 roku w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Lubawa
- **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa na lata 2004–2013** – przyjęty Uchwałą Nr XVII/93/04 Rady Gminy Lubawa z dnia 30 czerwca 2004r. w sprawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa, z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej Uchwałą Nr XXXI/175/05 Rady Gminy Lubawa z dnia 27 października 2005 r. w sprawie zmiany Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa
- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** – przyjęte Uchwałą nr 1 Rady Gminy Lubawa z dnia 28 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa

Oraz z dokumentami o znaczeniu ponad lokalnym. Są to:

- Strategia Rozwoju Powiatu Iławskiego
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
- Plan Rozwoju Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2004–2006
- Strategia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Lubawska

ROZDZIAŁ II

ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

2.1. HISTORIA

RYS HISTORYCZNY

Pierwsze wzmianki na temat Grabowa pochodzą z 1346 r. kiedy to biskup chełmiński Otto nadał na prawie chełmińskim dwom Prusom Jedikie i Bartłomiejowi 40 łanów we wsi Grabowo z czterema morgami łąk nad Drwęcą w zamian za obowiązek służby w zbroi lekkiej. Pierwotna nazwa z 1346r. Grabaw, z 1404r. Grabow, z 1614r. Grabowo (niemiecka nazwa Grabau). Od połowy XIV w. prawdopodobnie istniała tutaj też parafia, którą założono po wybudowaniu kościoła. Na skutek spalenia aktu fundacji kościoła w Grabowie przez dawnych właścicieli wsi, nowi jej właściciele w 1404r. Zobowiązali się ponownie świadczyć wieczysty czynsz na rzecz kościoła. Biskup chełmiński Arnold wystawił w 1404r. Dokument na fundację ołtarza św. Trójcy w kościele w Grabowie, spełniając w ten sposób prośbę tutejszego plebana Jana. W 1482r. biskup Stefan konsekrował kościół pod wezwaniem św. Szymona i Judy w Grabowie. Tenże biskup wydał w 1487r. przywilej, na mocy którego altaryści otrzymali we wsi kawałek gruntu. W roku 1510 biskup Jan Konopacki wyposażył kapelana kaplicy zamkowej w Lubawie 12 grzywnami w Grabowie. W 1537r. biskup Jan Dantyszek na prośbę szlachty z Grabowa odnowił przywilej z 1346r. ,który się spalił. W roku 1567 biskup Stanisław Żeliszawski wystawił przywilej na karczmę w Grabowie. W 1570r. jako wieś biskupia miała 50 włók(900ha), a w 1614 już 60 włók. W 1627r. utworzono tu folwark zwany Odłogi (obecnie Grabowo GR), o łącznym obszarze 19,5 włóki(350ha) należące do prepozytury św. Jerzego w Lubawie gdzie proboszczem był pleban z Grabowa. Pod koniec XVIII w. Na obszarze wsi z folwarkiem były 62 domy mieszkalne. W 1819r. pożar pochłonął większość zabudowań w Grabowie.

W 1881r. była to wieś włościańska i parafialna o obszarze 3927 mórg z 45 domami i 434 mieszkańcami, w tym 423 było katolikami. Jako gmina (Grabowo łącznie z odłogami) w 1885r. liczyła 676 mieszkańców, w tym 648 katolików, 24 ewangelików i 4 żydów, gospodarujących na obszarze 1246 ha. Liczba ludności gminy w 1910r. wzrosła do 757 osób. Zimą 1928r. Grabowo zostało prawie doszczętnie zniszczone przez wojska szwedzkie stacjonujące koło Lubawy.

W okresie międzywojennym wieś Grabowo zamieszkiwały 643 osoby (1931r.), budynków mieszkalnych było 85, a przemysłowych 6. Obszar wsi wynosił 971ha. W tym czasie było 66 gospodarstw rolnych i gospodarstwo folwarczne 300ha. We wsi były dwa sklepy kolonialne, 15 warsztatów rzemieślniczych, spółdzielnia mleczarska, dwuklasowa publiczna szkoła

powszechna, biblioteka TCL, przytułek dla ubogich (założony w 1907r.) dla 4 rodzin i Ochotnicza Straż Pożarna.

Szkoła w Grabowie istniała już w drugiej połowie XVIII wieku. W 1786r. nauczycielem był tu organista Nikielewski. W roku 1881 w szkole uczyło już dwóch nauczycieli katolików. W listopadzie 1906r. wybuchł tu strajk szkolny, który trwał do 21 stycznia 1907r..

W czasie II wojny światowej , za niepodporządkowanie się germanizacji właściciele ziemscy byli wysiedlani ze swoich gospodarstw. 21 listopada 1941r. mieszkańców Grabowa wywieźli furmankami na punkt zbiórki, którym był stadion w Nowym Mieście Lubawskim, a następnie linią kolejową do Iławy. Stamtąd do obozu w Toruniu(gdzie w nieludzkich warunkach hali produkcyjnej fabryki smalcu zmarła duża część dzieci) lub do obozu w Potulicach k. Nakła, gdzie warunki przebywania były jeszcze gorsze, Jabłonowie Pomorskim lub w Generalnym Gubernatorstwie.

W okresie po II wojnie światowej wieś Grabowo należała do jednej z bardziej zamożnych wsi gminy Rożental a następnie Lubawy. Folwark zmieniono na PGR. W latach 90 XX w. W okresie transformacji gospodarstwo to, mające 246ha, podupadło, a zabudowania gospodarcze i pałac obróciły się prawie w ruinę (stan z 2004r.).

Ruiny pałacu w Grabowie Folwark(były PGR)

Do najcenniejszych zabytków Grabowa należy jeden z nielicznych w woj. warmińsko-mazurskim, klasycystyczny-empiryczny kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Kościół pilnie wymaga remontu.

Kościół w Grabowie (luty 2009 rok)

Wzniesiony w latach 1806-1814 wg projektu Hilarego Szpilowskiego. Postawiono go z cegły na podmurówce z kamieni polnych i otynkowano. Był kilkakrotnie restaurowany w 1888r. i 1938r. Do zabytków należą również pochodzące z początku XIX w. : ogrodzenie cmentarza przykościelnego, dzwonnica początku XX w., plebania, organistówka oraz kapliczka przydrożna.

Z parafii pochodził biskup chełmiński Bernard Czapliński (1908-1980).

Powołania kapłańskie po II wojnie światowej:

ks. Alfons Dudek (1950);

ks. Józef Czapliński (1954);

ks. Robert Flaszynski (1997).

Miejscowości należące:

Grabowo Folwark (1 km), Wałdyki (1,5 km), Wiśniewo (4 km).

Liczba wiernych w parafii: - 1.020

Stowarzyszenia i Ruchy Katolickie:

Żywy Różaniec, Ministranci

W 2001r. 2 listopada, miał miejsce pożar kościoła. Spłonął dach i sufit. Wewnątrz świątyni spaliły się organy, uszkodzeniu uległ obraz w górnej części ołtarza. Pozostałe wyposażenie udało się uratować. **Po pożarze kościół jest w trakcie odbudowy. Ciągłe jednak brakuje środków na jego odbudowę. Nie zaczęta jest elewacja zewnętrzna i odbudowa ogrodzenia. Mieszkańcy sami zbierają środki na remont ale jest to „kropla w morzu” w stosunku do kosztów.**

Zniszczony front kościoła.

2.2. FUNKCJE JAKIE PEŁNI WIEŚ

Grabowo to jedna z 27 wsi sołeckich w Gminie Lubawa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubawa określa funkcje wsi Grabowo jako:

- funkcje osadnicze
- funkcje intensywnego rolnictwa
- funkcje gospodarcze pozarolnicze

**Tabela nr 1 WYKAZ SOŁECTW I CZŁONKÓW RAD SOŁECKICH
W GMINIE LUBAWA**

(KADENCJA 2006-2010)

Lp.	Sołectwo	Sołtys	Członkowie Rady Sołeckiej	Z-ca Sołtysa
1.	Byszwałd	Bogdański Bernard tel. 645-48-74	Krauzewicz Krzysztof, Zielińska Renata, Kłosowska Marlena, Liszewski Jan, Jabłońska Renata, Okuniewska Maria	---
2.	Czerlin	Szczawiński Maciej tel. 645-82-42	Jakubowski Tomasz, Górski Janusz, Kempkowska Barbara, Łukaszewski Krzysztof	---
3.	Fijewo	Kowalkowski Stanisław tel. 645-39-00	Dzik Jerzy, Wiśniewski Grzegorz	---
4.	Gierłoż	Ryfka Sławomir tel. 645-12-13	Sadowski Dominik, Ruciński Andrzej, Tomaszewski Grzegorz	---
5.	Grabowo	Maliszewska Anna tel. 645-17-10	Lewandowska Elżbieta, Dembiński Grzegorz, Żuchowski Jan, Groszkowska Beata	---
6.	Gutowo	Kasprowicz Jadwiga tel. 645-04-79	Kaczmarek Barbara, Radziwiński Tadeusz, Uzarski Andrzej	---
7.	Kazanice	Jackiewicz Anna tel. 645-19-12	Kowalkowski Mieczysław, Treder Jarosław, Maliszewska Anna, Stawiarski Dariusz, Dombrowski Stanisław, Grabowska Teresa, Borkowska Iwona, Borkowski Mirosław	---
8.	Losy	Szynaka Eugeniusz tel. 645-44-23	Szynaka Wiesława, Ewertowski Andrzej	---
9.	Lubstyn	Dudek Józef tel. 645-81-75	Ochenkowski Zbigniew, Tuszyński Janusz	Ochenkowski Zbigniew
10.	Lubstynek	Zieliński Kazimierz tel. 645-82-40	Rudzińska Hanna, Meller Bogdan, Chyrzyński Kazimierz, Sobociński Janusz	Rudzińska Hanna

11.	Ludwichowo	Banacka Kazimiera tel. 645-91-84	Zakreta Ludwik, Tengowska Aleksandra, Lewalski Andrzej	Zakreta Ludwik
12.	Łążyn	Krajewska Joanna tel. 645-02-19	Krajewski Sławomir, Weinar Marianna, Przyborowski Łukasz, Kuczyński Karol, Rytlewska Zuzanna	---
13.	Mortęgi	Granica Adam tel. 645-50-92	Junker Anna, Michalski Krzysztof, Krotowski Ireneusz, Nawrocka Romana	---
14.	Omule	Czarnecki Benedykt tel. 645-83-25	Mroczek Jan, Kofecka Jadwiga, Maciołek Jerzy, Zelma Jan, Ziejewski Cezary, Jakubowska Elżbieta	---
15.	Pomierki	Jankowski Stanisław tel. 645-17-36	Jankowski Wacław, Sontowski Kazimierz	---
16.	Prątnica	Kowalkowski Jan tel. 645-04-38	Surdykowski Tomasz, Czyżak Adam, Wiśniewski Janusz, Cybulski Tomasz	---
17.	Raczek	Iwanowski Dariusz tel. 645-27-32	Zakrzewski Antoni, Pokojski Jan	---
18.	Rakowice	Deka Teresa tel. 645-92-28	Krawczyk Mariusz, Syguła Stanisław, Liszewski Tadeusz, Grzywacz Urszula, Piekoszewski Czesław, Krawczyk Edward	Liszewski Tadeusz
19.	Rożental	Kowalkowski Dariusz tel. 645-11-71	Zakrzewski Feliks, Cyrankowski Andrzej, Nadolski Jan, Dutkiewicz Brygida, Lewalski Kazimierz, Pokojski Ryszard	---
20.	Rumienica	Wrońska Wiesława tel. 645-04-72	Makowski Stefan, Senkowski Józef	---
21.	Samplawa	Korszon-Zacharska Urszula tel. 645-92-11	Jankowski Sławomir, Nadolska Elżbieta, Zieliński Ryszard, Szczesiak Adam, Przybyłowski Ryszard	---
22.	Szczepankowo	Trzcński Józef tel. 645-04-80	Malinowski Stanisław, Muszyński Tadeusz, Liszewski Piotr, Karpiński Andrzej	---
23.	Targowisko	Guzowska Anna tel. 645-36-85	Kasprowicz Krzysztof, Wiśniewski Kazimierz, Machulska Małgorzata, Zdrojewska Barbara, Tomaszewski Krzysztof	---
24.	Tuszewo	Józefowicz Bogusław tel. 645-32-56	Rynkowski Marek, Hładczuk Michał	---
25.	Wałdyki	Jarząbek Michał tel. 645-17-39	Zalewski Wiesław, Jakielski Stanisław, Krużewski Arkadiusz, Jarząbek Damian, Chorzelewski Marek, Markowski Tomasz, Krużewski Bogdan	Krużewski Bogdan

26.	Zielkowo	Rudzyński Stanisław tel. 648-18-02	Szczepański Zenon, Wyżlic Roman, Pietruszka Waldemar	---
27.	Złotowo	Licznarski Jan tel. 645-82-79	Zalewski Andrzej, Ochlak Kazimierz, Szynaka Stanisław, Nierzwicki Jacek	

2.3. POŁOŻENIE I WYGLĄD WSI

Grabowo (województwo warmińsko-mazurskie, powiat Iława, gmina Lubawa) położone jest 8km na północny wschód od miasta Lubawa i zajmuje powierzchnię 12,42 km². Wieś położona jest na Garbie Lubawskim w Otulinie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich na wysokości 140-150 m n.p.m. Wieś jest odwadniana przez rzekę Gizelę, która jednocześnie stanowi jej północną granicę, a od południowego zachodu jest nią rzeka Elszka. W obrębie Grabowa przeważa falista i pagórkowata wysoczyzna morenowa, która wznosi się od północnego zachodu na wysokości 140-150 m n.p.m. w kierunku południowego wschodu do 180 m n.p.m. Do rolników Grabowa należą żyzne łąki w dolinie Elszki. Dominują tu gleby gliniaste i piaszczysto-gliniaste, od II-IV klasy, na łąkach gleby torfowe, od IV-V klasy. Poza małymi oczkami wodnymi na terenie Grabowa nie ma innych akwenów wodnych.

Współrzędne geograficzne wsi Grabowo to **53°33'42 N 19°49'07 E**

Około 3km od granic wsi biegnie droga krajowa nr 15 Ostróda-Toruń.
Odległość Grabowa od większych miast:

- Lubawa - 8km
- Iława/miasto powiatowe/ - 27km
- Ostróda - 25km
- Olsztyn/miasto wojewódzkie/ - 60km
- Toruń - 110km

Ze wsi Grabowo można się dostać środkami komunikacji publicznej – PKS jedynie do Lubawy. Do pozostałych miejscowości można dojechać z przesiadką lub dojść do drogi głównej. Jednak większość mieszkańców aby dojechać do pracy, szkół średnich, na pocztę, do ośrodka zdrowia, korzysta z własnych środków lokomocji.

We wsi dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa oraz bloki na osiedlu po byłym PGR. We wsi znajduje się 96 domów. Łącznie z osiedlem jest tu około 116 zabudowań. Grabowo jest typem wsi regularnej tzw. „widlicy” o długości 1,5 km. Jej układ to dwie równoległe ulice, połączone przecznicami w kształcie jakby drabiny. Często ten typ wsi przyjmuje kształt wideł, tzn. że rozdwojenie ulic następuje dopiero od pewnego momentu.

Rozwidlenie ulic w Grabowie

Jedną z tych przecznic jest 2km droga asfaltowa prowadząca na południe do „osiedla” po byłym folwarku a następnie PGR-ach.

Większość posesji jest zadbanej i utrzymanych w czystości. We wsi znajdują się chodniki lecz ich stan jest bardzo zły i wymaga remontu. W miarę rozwoju wsi konieczne jest wybudowanie nowych chodników. Mieszkańcy wsi stopniowo odnawiają elewację domów i wymieniają poszycia dachowe.

Za wsią, w odległości około 1,5km usytuowana jest szkoła - Zespół Szkół Grabowo – Władyki, którą oddano do użytku 1990r

Stara szkoła w Grabowie

Nowa szkoła

W najbliższym czasie, dla bezpieczeństwa dzieci, ma być wykonany chodnik łączący szkołę ze wsią Grabowo, pod budowę którego mieszkańcy oddali darmowo część swoich działek.

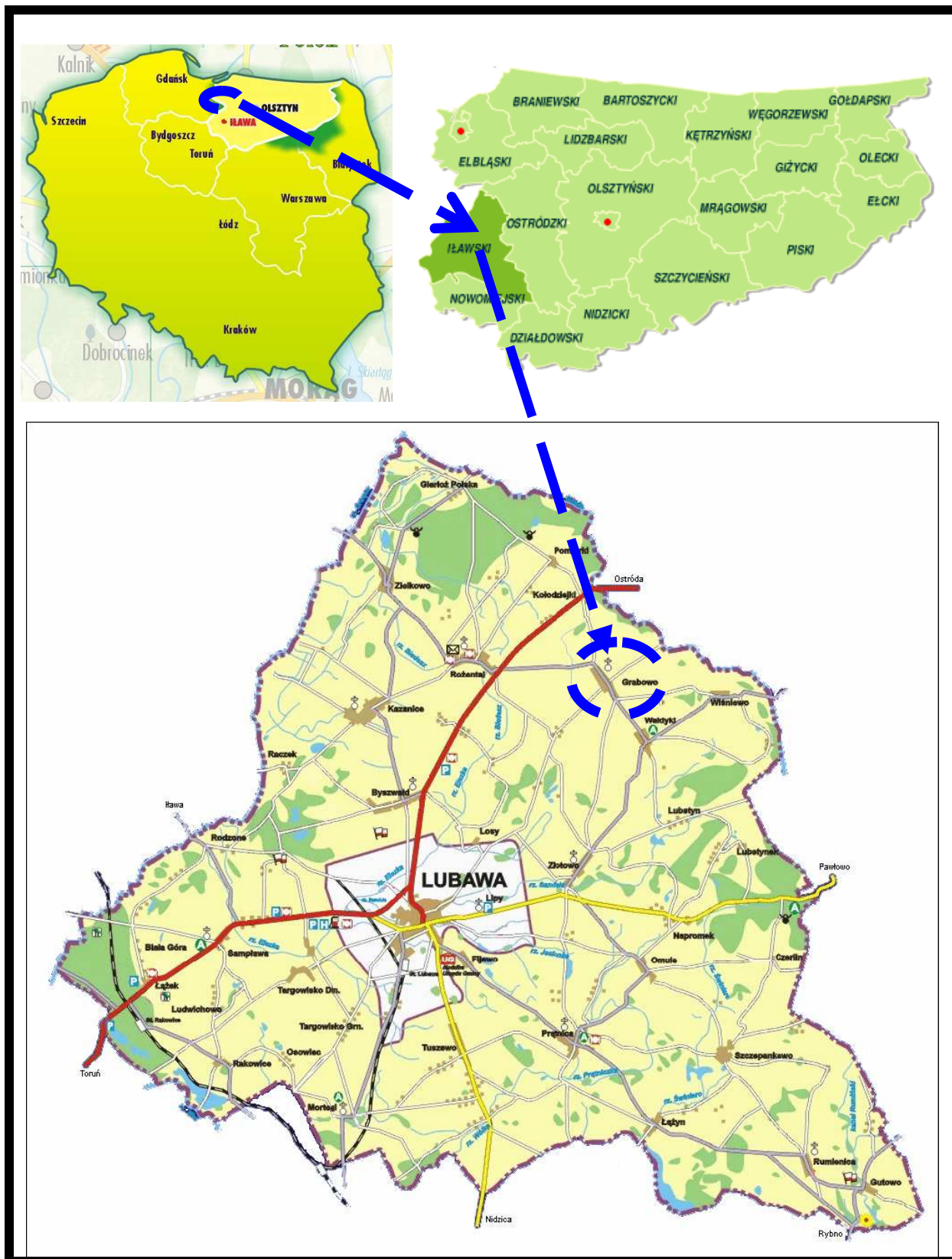

Szosa z Wałdyk do Grabowa

Szkoła w Grabowie dysponuje w miarę dobrym zapleczem sportowym. Chociaż niewielka ale znajduje się tu sala gimnastyczna /12m x 24m/, siłownia, salka do gimnastyki korekcyjnej i kompleks boisk, który wymaga jednak modernizacji i rozbudowy aby spełniał wymogi bezpieczeństwa. Boisko do piłki nożnej wymaga wymiany nawierzchni, a teren pod budowę kompleksu małych boisk to tylko plac i dwie bramki. Boiska w latach 90-tych, mieszkańcy wsi wykonali w czynie społecznym.

Fragment boiska szkolnego

2.4. CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW

Tabela nr 2 CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA GRABOWO

Charakterystykę mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

L.p.	MIEJSCOWOŚĆ	POBYT		LUDNOŚĆ OGÓŁEM	PŁEĆ		WIEK		
		stały	czasowy		żeńską	męską	Przed- produ- kcyjny	Produ- kcyjny	Po- produ- kcyjny
1.	GRABOWO	692	-	692	352	340	189	437	66

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubawa

Obecnie w budynku szkoły znajdują się:

- przedszkole dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat
- oddział przedszkolny „0” dla dzieci 6 letnich
- W Grabowie jest więcej kobiet niż mężczyzn i stosunkowo duża liczba dzieci. szkoła podstawowa
- gimnazjum

Tabela nr 3 Dzieci w Szkole Podstawowej

Klasa	Razem uczniów	Grabowo	Wałdyki	Grabowo GR	Wiśniewo	Złotowo
„0”	19	6	4	5	2	2
I	15	5	5	3	2	-
II	13	6	5	-	2	-
III	11	5	2	3	-	1
IV	18	9	2	3	4	-
V	23	8	8	6	1	-
VI	16	12	1	-	-	1
Razem	115	52	27	20	11	4

Źródło danych: Arkusz organizacyjny roku szkolnego 2008/2009

Tabela nr 4 Dzieci w gimnazjum

Klasa	Razem	Grabowo	Wałdyki	Grabowo GR	Wiśniewo	Obwód Złotowo	Obwód Rożental
IA	26	11	-	2	1	4	8
IB	27	1	3	4	-	9	10
IIA	27	6	3	-	2	9	7
IIB	32	2	2	-	-	15	12
IIIA	27	5	1	-	-	9	12
IIIB	29	3	1	-	2	16	7
Razem	168	28	10	6	5	63	57

Źródło danych: Arkusz organizacyjny roku szkolnego 2008/2009

Łącznie do Zespołu Szkół w Grabowie - Wałdykach uczęszcza **283** uczniów w tym **106** uczniów z Grabowa .

Starsza młodzież po ukończeniu gimnazjum kontynuuje naukę w szkołach średnich w Lubawie, Nowym Mieście Lubawskim, Ostródzie, Iławie a nawet w Olsztynie. Zdecydowana większość dojeżdża do szkoły autobusem PKS. Część z nich mieszka w internacie lub na stancjach. Po maturze studiuja w Olsztynie, Gdańsku, Toruniu a nawet w Poznaniu.

Mieszkańcy pracują w rolnictwie, posiadają indywidualne gospodarstwa rolne. Pozostali pracują w Lubawie w firmach:

- -Swedwood Poland - branża meblowa
- Szynaka Meble – branża meblowa
- Oristo – branża meblowa

Pracę zapewnia mieszkańcom również miejscowy przedsiębiorca, właściciel firmy „Constract”, który zatrudnia około 150 osób(w tym również kobiety).

Mimo to w Grabowie jest 48 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Lubawie. Należy organizować szkolenie na temat podejmowania własnej działalności gospodarczej.

Mieszkańcy nie są „zamożni” i borykają się z problemami życia codziennego.

2.5. POZIOM ORGANIZACJI MIESZKAŃCÓW I ICH OSIĄGNIĘCIA

Sołtysiem Grabowa do roku 2007 był Stanisław Kolečki.

Obecnie funkcję Sołtysa pełni **Anna Maliszewska**, która na co dzień pracuje w gospodarstwie rolnym.

Rada Sołecka Grabowa liczy czterech członków:

1. Elżbieta Lewandowska
2. Beata Groszkowska
3. Grzegorz Dembiński
4. Jan Żuchowski

Nowo wybrana Rada Sołecka, postawiła sobie za cel, podniesienie standardu życia społecznego wsi i włączenie młodzieży do życia kulturalnego.

Postanowiła również, pobudzić do życia OSP, które w czasach powojennych prężnie działało organizując występy teatralne („Zemsta”, „Stara Baśń”, itp.) zabawy wiejskie oraz reaktywować Koło Gospodyń Wiejskich, do którego kiedyś należało aż 80 kobiet. Wcześniej jednak należałoby wyremontować przeciekający dach świetlicy i przynależącego do niej garażu OSP. Budynek ten jest nie ogrzewany i panuje w nim wilgoć. W niektórych pomieszczeniach zarywa się podłoga. Brakuje również wyposażenia.

Wieś nie ma charakterystycznej imprezy lokalnej wyróżniającej ją spośród innych sołectw. Dotychczas wszystkie uroczystości okolicznościowe odbywały się na terenie szkoły: **Dożynki Gminne, Turnieje Sołectw, festyny, zawody sportowe (na wszystkich szczeblach). Szkoła była również organizatorem Choinek Noworocznych, bali karnawałowych i wszystkich imprez okolicznościowych.** Rada Sołecka postanowiła część tych imprez przenieść do świetlicy wiejskiej, która położona jest w centrum wsi. Służyłoby to lepszej integracji mieszkańców Grabowa, którzy do tej pory nie mieli okazji wspólnie spędzać czasu. W centrum wsi znajduje się również miejsce na plac zabaw, który mieszkańcy posprzątał, przygotowując się do utworzenia tam miejsca spotkań dzieci i rodziców. Wieś ma zamiar ubiegać się o dotację biorąc udział w konkursie „Nasza świetlica” organizowanym przez Fundację Wspomagania Wsi.

2.6 AKTYWACJA ŚRODOWISKA DZIECIĘCO-MŁODZIEŻOWEGO

Na terenie wsi Grabowo mieszka 106 dzieci w wieku od 6-16 lat.

W ciągu roku szkolnego dzieci uczęszczają na kółka przedmiotowe prowadzone przez nauczycieli. Odbywają się również zajęcia w ramach **Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej**, który ma siedzibę w naszej szkole. Są to zajęcia sportowe, informatyczne, języka angielskiego, kółko przyrodnicze, itp. W wakacje zajęcia prowadzą pracownicy GOPS.

Drugi rok z rzędu od 1 września do połowy grudnia prowadzone będą zajęcia „**Szkolna trampolina**” w ramach których odbywać się będą: kółko informatyczne, klub turystyczno-krajoznawczy, zajęcia sportowo-rekreacyjne połączone z wyjazdami na pływalnię oraz zajęcia wyrównawcze z (matematyki, fizyki, geografii, j. angielskiego).

Od wielu lat w okresie od października do kwietnia w każdy piątek od godz. 16-19 odbywają się „**Sportowe piątki**”. Szkoła jest otwarta dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Opiekę dzieciom zapewniają nauczyciele. Czynna jest sala gimnastyczna, siłownia, a na holach rozstawione są stoły do tenisa stołowego. Po za tym do ciągłej dyspozycji są boiska przy szkole, które jednak wymagają gruntowego remontu ze względu na bezpieczeństwo. Dzięki temu nasze dzieci będą osiągały jeszcze lepsze wyniki sportowe niż dotychczas. Organizowane przez nas imprezy osiągają wyższy standard.

W okresie ferii zimowych w szkole przez jeden tydzień odbywa się „**pół zimowisko**”, w którym dzieci chętnie uczestniczą. W czasie wakacji jednak, dzieci i młodzież pracują w gospodarstwach rolnych swoich rodziców lub same organizują sobie czas wolny. Rodziców nie stać na to, by wysyłać swoje pociechy na kolonie, czy obozy letnie. Jeżeli już wyjeżdżają to do blisko mieszkającej rodziny.

Już od początku swojej działalności Rada Sołecka zaczęła aktywnie współpracować z młodzieżą. Pomagała ona przy porządkowaniu świetlicy i jej obejścia, posprzątana została piwnica pod sceną i rozwalony został stary, zarwany piec kaflowy w kuchni i wywiezione zostały śmieci. Dzieci pomagały również przy sprzątaniu terenu na którym w przyszłości ma być plac zabaw. Zburzony został stary murowany rozwalony śmietnik, wywiezione śmieci i skoszone zielisko.

Dzieciom, w szczególności tym najmłodszym, brakuje bezpiecznego, ogrodzonego placu zabaw co Rada Sołecka postanowiła sobie za cel. Mieszkańcy wsi mają zamiar ubiegać się o dotację Fundacji Wspomagania Wsi w Programie „Pożyteczne Wakacje”. Może będzie to dobry początek samodzielnego pozyskiwania funduszy na realizację pomysłów mieszkańców wsi.

2.7. STAN OTOCZENIA NATURALNEGO

Wieś Grabowo położona jest na terenie otuliny Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich, który zajmuje 14 525ha. Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich jest to obszar najwyższej rangi w sieci ekologicznej ECONET – POLSKA, jako biocentrum zachodnio – mazurskiego obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym. Cechuje się urozmaiconą rzeźbą terenu z najwyższym wzniesieniem na Pojezierzu Mazurskim – Górą Dylewską (312m n.p.m.). Tereny parku charakteryzują się bogatą fauną i florą, znaczną lesistością oraz rezerwatami przyrody. Ponad połowa obszaru parku pokryta jest lasami 3512ha co daje 52% lesistości. Wyróżniono tu 16 zespołów ekosystemów leśnych i zaroślowych. Stwierdzono występowanie 750 gatunków roślin naczyniowych, 37 roślin podlega ochronie gatunkowej, w tym 25 ochronie ścisłej. Na terenie parku wykryto 236 gatunków zwierząt, z tego 168 objętych jest ochroną gatunkową. Są tu trzy rezerваты przyrody: „Jezioro Francuskie”, „Dylewo”, Rzeka Drwęca. Przez teren parku prowadzą szlaki turystyczne: „Grunwaldzki”, ścieżka przyrodnicza na Dylewskiej Górze i 7 promowanych tras narciarskich.

W pobliżu Grabowa nie ma większych skupisk leśnych ani akwenów wodnych. Teren Grabowa odwadniany jest od północy przez rzekę Gizelę a od południa przez rzekę Elszkę. Mieszkańcy wsi, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, uczestniczą w wycieczkach pieszych i rajdach rowerowych na terenie parku w ramach kółka LOP. Dzieci spędzają każdego roku Dzień Dziecka na terenie Góry Dylewskiej. W programie imprezy są: przemarsz ścieżką przyrodniczą, Jezioro Francuskie, gry i zabawy rekreacyjne, ognisko, taras widokowy. Wszystko to odbywa się za pozwoleniem Nadleśnictwa Olsztynek i pod czujnym okiem opiekunów.

2.8. POZIOM ROLNICTWA

Jak już wcześniej wspomniano jedną z funkcji wsi Grabowo jest rolnictwo.

Tabela nr 5 Charakterystyka rolnictwa sołectwie Grabowo

Liczba gospodarstw	65
Ogólna powierzchnia użytków rolnych	998,52
Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego	15,36
Średni dochód gospodarstwa rolnego	1844,00zł

Dane Urzędu Gminy w Lubawie

Tabela nr 6

Typ gospodarstwa	Ilość
gospodarstwa do 1 ha	79
gospodarstwa do 2 ha	8
gospodarstwa do 5 ha	9
gospodarstwa do 7 ha	4
gospodarstwa do 10 ha	8
gospodarstwa do 15 ha	13
gospodarstwa do 20 ha	8
gospodarstwa do 50 ha	9
gospodarstwa do 100 ha	1
gospodarstwa powyżej 100 ha	1
Grunty do 1 ha opod. wg 2,5q	4
Razem:	144

Dane Urzędu Gminy w Lubawie

Rolnicy zajmują się głównie hodowlą trzody chlewnej i produkcją mleka. Uprawiają zboża i rzepak.

Rolnicy wykorzystują nowe możliwości jakie stwarza członkostwo Polski w UE i otrzymują dopłaty bezpośrednie do produkcji rolnej. Nadal jednak należy organizować szkolenia w zakresie nowoczesnych form gospodarowania, ubiegania się o dotacje oraz alternatywnych źródeł dochodów dla gospodarstw wiejskich.

2.9. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Wieś, jak już wspomniano, spełnia także funkcje pozarolnicze.

Na terenie Grabowa znajdują się:

- Dwa sklepy spożywczo-przemysłowe
- Bar
- Punkt Skupu żywca
- Przedsiębiorstwo transportowe
- Przedsiębiorstwo meblowe „Constract”
- Hodowla trzody chlewnej mieszcząca się w budynkach byłego PGR

2.10. KULTYWOWANIE TRADYCJI

Kultywowanie tradycji związane jest przeważnie z obchodami świąt kościelnych, takich jak: Boże Ciało, Odpust Parafialny, Dożynki Parafialne itp.

Rada Sołecka pragnie aby tradycją stało się:

- Organizacja corocznych konkursów na najładniejszą posesję
- Aktywne włączenie się do akcji „Sprzątanie Świata”
- Organizowanie festynów rodzinnych
- Organizowanie imprez okolicznościowych
- Uroczyste obchody Dożynek Parafialnych
- Organizacja corocznej charakterystycznej lokalnej imprezy, która wyróżniałaby wieś spośród innych sołectw

W Grabowie znajduje się wiele zabytków, które świadczą o bogatej historii wsi. Mieszkańcy, a szczególnie młodzież, nie wiele jednak wiedzą o przeszłości miejscowości, w której mieszkają. Dlatego Rada Sołecka razem z młodzieżą pragną utworzyć „izbę tradycji” w starej nieużywanej organistówce.

Stara „wikariatka” później „organistówka”

Dzieci już zaczęły pracę nad poznawaniem historii swojej wsi poszukując zabytków, zbierając informacje na ich temat i fotografując je.

Plebania

Kościół z XIV w.

Kościół od strony południowo-zachodniej

Dzwonnica przy kościele w Grabowie

Zabytkowa kapliczka

Drewniany dom z połowy XIX w.

Zabytkowy dom z gliny

Młeczarnia.

Zabytkowy dom (były sklep wędliniarski)

W tym budynku mieściła się kiedyś poczta.

2.11. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

OCHRONA ZDROWIA

W Grabowie nie ma przychodni ani apteki. Opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Gminny Ośrodek Zdrowia w Rożentalu. Natomiast apteki mieszczą się w Lubawie na ulicy Rynek oraz dwie na ulicy Rzepnikowskiego. Najbliższy szpital znajduje się w Iławie, Nowym Mieście Lubawskim oraz w Ostródzie.

OPIEKA SPOŁECZNA

Sferę społeczną w Grabowie zabezpiecza Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa z siedzibą w Fijewie (obrzeża Lubawy).

BIBLIOTEKA

Na terenie Gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna Lubawa z siedzibą w Rożentalu. Jest to samorządowa instytucja kultury. W Grabowie nie ma biblioteki, lecz mieszkańcy mogą także korzystać z zasobów Biblioteki Miejskiej im. Teofila Ruczyńskiego w Lubawie.

POCZTA

Na terenie Grabowa nie ma Urzędu Poczтового. Najbliższy jest w Lubawie, do którego mieszkańcy wsi muszą dojechać 8 km.

KINO

Kino „Pokój” mieści się w mieście Lubawa.

2.12. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego Gmina Lubawa jest wyjątkowa, bowiem na jej terenie funkcjonuje aż 18 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej – także w Grabowie. Inne OSP znajdują się w miejscowościach: Tuszewo, Byszwałd, Złotowo, Rumienica, Rożental, Rakowice, Łążyn, Lubstynek, Kazanice, Omule, Prątnica, Gutowo, Szczepankowo, Pomierki, Targowisko, Wałdyki, Zielkowo.

Na terenie Gminy znajduje się Posterunek Policji.

2.13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

DROGI

Przez teren wsi Grabowo przebiegają następujące drogi:

- droga powiatowa
- droga gminna

W planie Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa planuje się remont nawierzchni dróg, także w Grabowie.

KANALIZACJA

W Grabowie nie ma sieci kanalizacyjnej. Jej wykonanie planuje się na przyszły okres programowania, tj. lata 2007-2013 jako III etap całego przedsięwzięcia. Obecnie mieszkańcy mają zbiorniki bezodpływowe, tzw. szamba. Nieczystości są wywożone przez Zakład Oczyszczania w Lubawie.

WODOCIĄG

W Grabowie znajduje się gminne ujęcie wody pitnej – wodociąg grupowy obsługujący zostało zwodociągowanie w 1972 roku.

GOSPODARKA GAZOWA

Na terenie Gminy Lubawa, zatem także w Grabowie, nie ma sieci gazowniczej. Gospodarstwa domowe korzystają z gazu butlowego.

ENERGIA ELEKTRYCZNA

Sieć energetyczna SN 15 kV zasilająca stacje transformatorowo-rozdzielcze na obszarze Gminy Lubawa jest wyprowadzona z Głównego Punktu Zasilania w Lubawie, który jest zasilany energią elektryczną z odgałęzienia linii 110 kV

Ostróda – Iława. Sieć ta na obecnym etapie zaspakaja dostatecznie potrzeby odbiorców. Sołectwo Grabowo zostało zelektryfikowane w 1956 roku.

TELEFON / INTERNET

W latach 90-tych mieszkańcy Grabowa z własnej inicjatywy postanowili założyć telefony w swoich domach. Uzgodniono z Telekomunikacją, że wykonanie niezbędnej infrastruktury i materiały sfinansują mieszkańcy, po czym odliczą te koszty od swoich rachunków telefonicznych.

Dotychczas jednak nie ma możliwości podłączenia do szerokopasmowego Internetu. Nieliczni mieszkańcy korzystają z modemów.

GOSPODARKA CIEPLNA

Mieszkańcy Grabowa ogrzewają swoje posiadłości przy pomocy węgla, drewna i trocin.

GOSPODARKA ODPADMI

W Grabowie stosuje się selektywną zbiórkę odpadów. Na terenie wsi stoją pojemniki na szkło i plastik. Są trzy stanowiska, ale zdaniem mieszkańców powinny być jeszcze dwa.

Jedno z trzech stanowisk do selektywnej zbiórki odpadów

Odpady te są wywożone przez Lubawską Spółkę Komunalną na podstawie indywidualnych umów z mieszkańcami.

ROZDZIAŁ III

ANALIZA SWOT

Tabela nr 7 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ otwarta aktywna szkoła z salą gimnastyczną i siłownią ➤ przedszkole dla dzieci od 3-5 lat ➤ gimnazjum ➤ dużo młodzieży i dzieci ➤ zapewnienie miejsc pracy przez miejscowego przedsiębiorcę ➤ infrastruktura: wodociąg, telefony stacjonarne, prąd elektryczny ➤ niewielka odległość do Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich ➤ bogata historia ➤ dużo zabytków ➤ dobry dostęp do drogi krajowej ➤ czyste powietrze 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mała aktywność mieszkańców wsi ➤ bezczynność mieszkańców wsi z terenu po byłym PGR ➤ brak typowej dla wsi imprezy lokalnej, wyróżniającej ją na tle innych ➤ bardzo zły stan świetlicy wiejskiej ➤ brak wyposażenia świetlicy ➤ brak placu zabaw zarówno we wsi jak i w oddalonym, byłym PGR ➤ brak infrastruktury kulturalnej ➤ brak kanalizacji ➤ zły stan nawierzchni dróg i brak ograniczników prędkości ➤ zły stan chodników ➤ nieatrakcyjność wsi dla turystów i peryferyjne położenie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ szybszy rozwój rolnictwa dzięki dotacjom z UE ➤ możliwość dofinansowania gospodarstw rolnych ze środków UE ➤ możliwość dofinansowania rozbudowy infrastruktury technicznej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej ze środków UE ➤ promowanie i dofinansowanie alternatywnych źródeł dochodów na wsi ➤ nowe możliwości pracy przez zakładanie własnej działalności gospodarczej ➤ odradzanie się aktywności społecznej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ coraz mniejsza integracja społeczna ➤ zanikanie tradycji ➤ trudna sytuacja materialna mieszkańców obszarów wiejskich ➤ ucieczka ludzi młodych, aktywnych za granicę i do dużych miast ➤ skomplikowane procedury i trudne do spełnienia warunki umożliwiające pozyskanie środków UE na inwestycje ➤ wzrastające bezrobocie ➤ rozwój patologii społecznej

ROZDZIAŁ IV

WIZJA ROZWOJU WSI

Tabela nr 8 Wizja rozwoju wsi

Jakie ma pełnić funkcje?	MIESZKALNE, ROLNICZE, KULTURALNO-ROZRYWKOWE
Kim mają być mieszkańcy?	OTWARCI, ŻYCZLIWI, TOLERANCYJNI, CHĘTNI DO PRACY SPOŁECZNEJ
Jak zorganizowani będą mieszkańcy	OSP, LUKS, KGW-REAKTYWACJA, ŚWIETLICA WIEJSKA JAKO CENTRUM KULTURY
Co będzie źródłem utrzymania?	WŁASNE GOSPODARSTWA ROLNE, PRACA W PRZEDSIĘBIORSTWACH, WŁASNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA
W jaki sposób rozwiązywane będą problemy?	WSPÓLNIE NA ZEBRANIACH WIEJSKICH
Jak będzie wyglądać nasza wieś?	CZYSTA, ZADBANA, NOWOCZESNA, BEZ ETERNITU, ODNOWIONE DROGI I CHODNIKI, SKANALIZOWANA
Jaki będzie stan otoczenia i środowiska?	DUZO ZIELENI, DRZEW , KWIATÓW, CZYSTE POWIETRZE
Jak będą wyglądać mieszkania i obejścia?	ZADBANE OGRÓDKI PRZY DOMACH, CZYSTE PODWÓRKA Z ODZIELONYMI PARKAMI MASZYNOWYMI, SUCHE MIESZKANIA, POKOJE DLA WSZYSTKICH DOMOWNIKÓW
Jakie będzie rolnictwo?	ZMECHANIZOWANE, EKOLOGICZNE, DOCHODOWE ZAPEWNIAJĄCE GODNE ŻYCIE
Jak wyglądać będzie sieć komunikacyjna?	DROGI W DOBRYM STANIE, CHODNIKI DLA PIESZYCH, KOMUNIKACJA PODMIEJSKA
Z jakich propozycji będzie mogła skorzystać młodzież i dzieci?	OTWARTA SZKOŁA, PLAC ZABAW, DOSTĘP DO INTERNETU, BOISKA SPORTOWE, NOWA ŚWIETLICA JAKO CENTRUM KULTURY
Czym będzie wyróżniać się nasza wieś?	CHARAKTERYSTYCZNĄ I TYPOWĄ DLA WSI IMPREZĄ, CZYSTOŚCIĄ, ZAANGAŻOWANIEM SPOŁECZNYM

ROZDZIAŁ V

ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW I ZADAŃ

Tabela nr 9 Cele i priorytety

PRIORYTET I	PRIORYTET II	PRIORYTET III
Rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców wsi	Szkolenia	Infrastruktura techniczna
CELE	CELE	CELE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych 2. Podniesienie standardu życia i pracy na wsi 3. Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego 4. Odnawianie dawnych tradycji i zwyczajów 5. Integracja społeczności wiejskiej oraz gminnej 6. Zwiększenie aktywności ruchowej 7. Poprawa atrakcyjności zamieszkania dla dzieci, młodzieży i dorosłych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dochodów mieszkańców 2. Zwiększenie elastyczności zawodowej 3. Poszerzenie funkcji wsi w zakresie rozwoju gospodarczego 4. Uzyskanie nowych kwalifikacji przez mieszkańców wsi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie funkcji wsi 2. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, głównie pieszych 3. Poprawa stanu środowiska naturalnego 4. Wzrost atrakcyjności wsi
ZADANIA	ZADANIA	ZADANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej 2. Budowa placu zabaw we wsi. 3. Budowa boiska wielofunkcyjnego 4. Modernizacja boiska do piłki nożnej i obiektów lekkoatletycznych . 5. Renowacja zewnętrznej elewacji zabytkowego kościoła wraz z ogrodzeniem 6. Remont szkoły (wymiana posadzki i malowanie). 7. Organizacja imprez integracyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia z zakresu wypełniania wniosków i ubiegania się o wsparcie z funduszy UE 2. Szkolenia z zakresu podejmowania własnej działalności gospodarczej 3. Szkolenia z zakresu prowadzenia ewidencji podatkowej i ubezpieczeniowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont nawierzchni dróg 2. Przebudowa chodników 3. Rozbudowa remizy OSP i zakup wozu strażackiego 4. Estetyzacja wsi.

ROZDZIAŁ VI

HARMONOGRAM I KOSZTORYS WDRAŻANIA PLANU

Tabela nr 10 Harmonogram rzeczowo- finansowy

	Zadanie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Źródła finansowania
PRIORYTET I Stworzenie warunków do rozwoju społeczno-kulturalnego									
1.	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej		30.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
2.	Budowa placu zabaw we wsi		8.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.	Budowa boiska wielofunkcyjnego		200.000	200.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
4.	Modernizacja boiska do piłki nożnej i obiektów lekkoatletycznych		25.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
5.	Renowacja zabytkowego kościoła wraz z ogrodzeniem	580.000	500.000	619.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki parafii
6.	Remont szkoły (wymiana posadzki, malowanie)	40.000	50.000						Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
7.	Organizacja imprez integracyjnych	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
PRIORYTET II Szkolenia									
1.	Szkolenia dla mieszkańców wsi	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
PRIORYTET III Infrastruktura techniczna									

1.	Remont nawierzchni dróg				200.000				Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
2.	Przebudowa chodników		200.000	325.000					Fundusze strukturalne 2007-2013 + środki własne Gminy
3.	Rozbudowa remizy OSP i zakup wozu strażackiego				40.000	20.000			Środki własne Gminy i OSP
4.	Estetyzacja wsi	5.000	5.000	5.000	4.000	5.000	5.000	5.000	Fundusze strukturalne + środki prywatne

ROZDZIAŁ VII

SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę. Będzie się to odbywać przez:

- budżet Gminy na kolejne lata
- sprawozdania z realizacji budżetu Gminy
- tablica informacyjna we wsi Grabowo
- dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji

Spółeczność wiejska będzie informowana o realizacji budżetu na zebraniach wiejskich.

Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa, Radę Sołecką i aktywnych mieszkańców wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo jest dokumentem, który powinien zmieniać się tak, jak zmienia się wieś. Jego założenia są elastyczne i powinny być dostosowywane do potrzeb społeczności oraz do aktualnych możliwości.

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej oraz Gminy Lubawa. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie Stron.

Zestawienie tabel i rysunków:

Tabela 1 . Wykaz sołectw i członków Rad Sołeckich	s. 11
Tabela 2. Charakterystyka mieszkańców	s. 18
Tabela 3. Dzieci w Szkole Podstawowej	s. 18
Tabela 4. Dzieci w gimnazjum	s.18
Tabela 5. Charakterystyka rolnictwa Grabowa	s. 21
Tabela 6. Wielkość gospodarstw rolnych w Grabowie	s. 21
Tabela 7. Analiza SWOT	s. 31
Tabela 8. Wizja rozwoju Grabowa	s. 33
Tabela 9. Cele i zadania	s. 35
Tabela 10 Harmonogram rzeczowo- finansowy	s. 37
Rysunek nr 1 Położenie wsi Grabowo	s. 17